

Tanúhegyek partján

Minimum 2x60 perces szövegfeldolgozó óra, foglalkozás (magyar, honismeret, természetismeret, kreatív írás, dráma, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

A Balaton-felvidék ikonikus képei nemcsak a vízparthoz, hanem a tanúhegyekhez is köthetők, melyek tanúskodnak eredetükről, de a múltba vezető emlékekről is, ahogy az a verseken keresztül is megmutatkozik. Képzeljék bele magukat a gyerekek a tanúhegyek körüli világba a verseken és alkotó feladatokon keresztül! Majd

vízparti élményeiken keresztül ismerkedjenek meg egy legendamesével, és az áldás forrásával!

Áttekintő vázlat

4.1 Tanúhegyek	60 perc
4.1a Hegytanúk	15 perc
4.1b Verstanúk	20 perc
4.1c Tanúk nyomában	30 perc
4.2 Balaton-part	60 perc
4.2a Balaton-parton	15 perc
4.2b A balatoni bőség legendája	30 perc
4.2c Balatoni halak	15 perc

Összesen: 2x60 perc

Előkészületek

Hagyományos tanórai keretek és tábori körülmények között is megoldható a foglalkozás, utóbbi esetben lazább időkerettel. Az iskolai tanórához faragni kell egy kicsit az időkön.

FELADATOK LEÍRÁSA

4.1 Tanúhegyek

60 perc

15 perc

4.1a Hegytanúk

Hallottátok már azt a szót, hogy tanúhegy? Mit gondoltok, miről tanúskodhatnak a hegyek? Ötleteljünk!

Hallgassuk meg a gyerekek válaszait, és akár elhangzott a jó válasz, akár nem, nézzük meg a *Tanúhegyek* című tankocka képeit, ahol párosítsuk a hegy képét a nevével (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán)!

Miben hasonlítanak ezek a hegyek? A képek alapján miről tanúskodhatnak?

4. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Nagy László:

Itthon vagyok

Takács Gyula:

Csobánci vár alatt
(részlet)

Balázs Imre József:

Balatoni táj

(Lipták Gábor:

Az utolsó óriás)

A balatoni bőség legendája – magyar népmonda

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor, hangfal

 Füzet, íróeszköz

Rajzlap, írólap, rajzeszköz

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A tanúhegyekről szóló információt töltsük meg képekkel, életvalósággal.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Szó-jelentés asszociáció
Kép és név párosítása,
információgyűjtés
Versek olvasása, értel-
mezése
Kreatív írás: történet,
vers a tanúhegy körüli
világból
Rajzos illusztráció

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, írólap, rajzeszköz

A pontos válasz így hangzik:

Évmilliókkal ezelőtt a Balaton-felvidéket, sőt az ország szinte teljes területét a Pannon-tenger borította. A tenger mélyén heves vulkáni tevékenység zajlott. A Balaton-felvidék tanúhegyei e vulkanikus tevékenység során jöttek létre. Híres tanúhegyek többek között a Badacsony, a Szent György-hegy, a Csobánc, a Somló-hegy.

4.1b Verstanúk

Kis csoportokban olvassák el a gyerekek a következő három vers egyikét!

20
perc

- **Nagy László: *Itthon vagyok***
- **Takács Gyula: *Csobánci vár alatt (részlet)***
- **Balázs Imre József: *Balatoni táj***

Keressék a választ az alábbi kérdésekre, és készüljenek fel a vers hangos olvasására!

- Melyik tanúhegy szerepel a versben?
- Mi a szerepe a hegynek a versben? Miről tanúskodik?
- Milyen élet zajlik a hegy lábánál, a hegy körül?

Számoljanak be a csoportok a kérdések alapján a hegyről és versről, és olvassák fel azt kifejezően (egyéni vagy csoportos olvasás is lehet)!

4.1c Tanúk nyomában

Beszélgessünk róla, kinek melyik vers tetszett a legjobban! Miért?

Melyik alapján tudjátok legjobban elképzelni a hegyet? És a körülötte zajló életet?

Melyik visz vissza a múltba, melyik ábrázolja inkább a jelent?

min.
30 perc

Válasszatok egyet a versek közül, és képzeljétek el, hogy belecsöppentek abba a világba, amit a vers ábrázol! Írjatok egy rövid történetet vagy egy dalszerű verset az élményetekről, kalandotokról ebben a tanúhegy körüli világban!

Rajzos illusztráció is készülhet.

Variáció

A foglalkozást folytathatjuk **Lipták Gábor: *Az utolsó óriás*** című meséjével, illetve a hozzá kapcsolódó kreatívírás-feladattal is (lásd Egyéb ötletek: 6/1).

JEGYZETEIM

4.2 Balaton-part

60
perc

4.2a Balaton-parton

Kérdezzük meg a gyerekektől, hogy

- Ki járt már a Balaton-parton? Melyik városban vagy településen jártatok? Mit láttatok, milyen élményben volt részetek?
- Láttatok-e sok vitorlást? És csónakot?
- Volt-e köztük halászhajó, vagy olyan csónak, amelyből horgásztak?
- Láttatok-e horgászokat? Ti magatok horgásztatok-e a Balatonnál? Milyen volt a zsákmány?

15
perc

4.2b A balatoni bőség legendája

A legenda szerint Krisztus Urunk és Szent Péter is járt a Balaton-parton.

Mit gondoltok, miért? És mit köszönhet nekik a Balaton?

Miután meghallgattuk a gyerekek ötleteit, gondolatait, kis csoportokban olvassák el **A balatoni bőség legendája** című magyar legendamesét, és keressék a választ a kérdésekre! Majd számoljanak be az olvasottak alapján!

30
perc

Továbbra is kis csoportokban beszéljék meg a gyerekek, hogy a halász ezután hogyan él az ajándékaival! Találjanak ki egy élethelyzetet, ami az áldást mutatja be: bő halászszákmány, eledel a családnak, szíves vendéglátás stb.! Játsszák el az élethelyzetet, amit be is mutathatnak egymásnak!

Kapcsolódó

A legenda párhuzamba állítható több bibliai történettel is:

- Ábrahám megvendégeli Isten angyalait, anélkül, hogy tudná, kik ők (1Mózes 18,1–15; vö. Zsidók 13,2)
- Jézus példázata az utolsó ítéletről: áldott, aki enni és inni ad neki jövevényként (Máté 25,31–46)
- Jézus megjelenik a Tibériás-tengernél tanítványainak, enni kér, majd ő ad nekik enni (János 21,1–14)

4.2c Balatoni halak

A Balaton mindig is híres volt gazdag halállományáról. Tudjátok-e, milyen halak élnek a tóban?

A pontyot mindenki ismeri. Rajta kívül nyolc jellemző balatoni hal szerepel a *Balatoni halfajok* című tankockán (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán).

Nézzetek utána, mi jellemző ezekre a halfajokra!

15
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Balatoni élmények felidézésén keresztül ismerjék fel a gyerekek, milyen áldás a Balaton.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés, élmények felidézése

Szöveg olvasása, értelmezése

Élethelyzetek dramatizálása

Balatoni halfajok megfigyelése, párosító játék, információgyűjtés

(Bibliai párhuzam megismerése)

Vedd figyelembe!

A memóriakártyák a Balatonlellel Sporthorgász Egyesület honlapján található képekkel készültek (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán). A honlapon találunk még bőven halakat, hiszen a Balatonban 41 halfaj él. A képekre kattintva további információkat olvashatunk az egyes halfajokról. Ha a gyerekek memorizálták a tankockán szereplő a halakat, készíthetünk nekik újabb tankockát. Esetleg ők maguk is böngészhetik a honlapot, a halfajokról információkat gyűjtve.

Variáció

Beszélgük meg, mi a különbség a horgászat és a halászat között!

Péter, a tanítvány és apostol mi volt: halász vagy horgász?

És azt tudtátok-e, hogy Péter is horgászott? Jézus küldte el őt egyszer, hogy vesse be a horgot a tengerbe. Ismeri valaki ezt a történetet? Ha igen, el is tudná mesélni? Ha nem, meséljük el a gyerekeknek Péter horgászatának történetét!

„Amikor Kapernaumba értek, odamentek Péterhez azok, akik a templomadót szedik, és megkérdezték tőle: A ti mesteretek nem fizet templomadót? De igen – felelte. És amikor bement a házba, mielőtt még szólt volna, Jézus megkérdezte: Mit gondolsz, Simon, a földi királyok kiktől szednek vámot vagy adót: a fiaiktól vagy az idegenektől? Miután így felelt: Az idegenektől – Jézus ezt mondta neki: Akkor tehát a fiak szabadok. De hogy ne botránkoztassuk meg őket, menj a tengerhez, vedd be a horgot, és fogd ki az első halat, amely ráakad! Amikor felnyitod a száját, találsz benne egy ezüstpénzt, vedd ki, és add oda nekik értem és érted!” (Máté 17,24–27)

